

Rīgas Stradiņa universitāte
Psiholoģijas laboratorija
Testu un aptauju reģistrs

1. Instrumenta nosaukums latviešu valodā, autora vārds uzvārds, adaptācijas vai izveides gads: „Garīgā apvedceļa skala (SBS-13)”, (*Fox et al.*, 2018) adaptēja Evelina Laskova, 2023.

2. Instrumenta nosaukums oriģinālvalodā (adaptētajam instrumentam), autora vārds uzvārds, izveides gads:

Spiritual Bypass Scale-13 (*Fox et al.*, 2018).

3. Instrumenta vispārīgs raksturojums (ko mēra, cik un kādas skalas un jautājumi, atbilžu sniegšanas forma, atslēga jeb atbilžu interpretācija u.c.):

Skala sastāv no trīspadsmit pantiem un tie strukturēti divos faktoros:

1. Psiholoģiskā izvairīšanās (*Psychological Avoidance*) (9 panti)

2. Garīgumā pamatota vairīšanās (*Spiritualizing*) (4 panti)

Psiholoģiskā izvairīšanās raksturo tendenci izvairīties no emocionālām grūtībām un 13 pārdzīvojumiem, izmantojot garīgos uzskatus, prakses vai pieredzi (*Fox et al.*, 2017). Garīgumā pamatota vairīšanās tiek raksturota kā tendence pārlietu uzsvērt garīgos skaidrojumus emocionāli sarežģītām pieredzēm (*Fox et al.*, 2018).

Respondentu atbildes tiek vērtētas 4-punktu Likerta skala, kur respondentam ir jānovērtē cik lielā mērā viņš/a piekrīt dotajiem apgalvojumiem: 1 - pilnībā nepiekrītu, 2 – nepiekrītu, 3 – piekrītu, 4 - pilnībā piekrītu.

4. Informācija par instrumenta lietošanas noteikumiem:

Latviskotā versija ir Psiholoģijas laboratorijas rīcībā, taču tās izmantošana nepieciešams iegūt atļauju, tādēļ lūdzam vērsties pie oriģināla autora ar lūgumu izmantot latviski adaptēto instrumentu sava darba vajadzībām. Rakstiski saņemtā atļauja ir jāiesūta Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgajai kontaktpersonai ([skat. reģistra web](#)). Pēc tam, balstoties uz no oriģināla autora saņemto informāciju un Jūsu iesniegumu, izsniegsim Jums instrumentu.

5. Pamatinformācija par adaptētā vai izveidotā instrumenta psihometriskajiem rādītājiem (piem. Kronbaha alfas koeficients) un/vai izlases raksturojums:

Rezultātā tika izgūti trīs faktori, kas neatbilst oriģinālajiem diviem faktoriem, tomēr iegūtie rezultāti ir skaidri interpretējami. Jaunajam faktoram pēc autoru teorijas un pantu teorētiskā skaidrojuma tika piemeklēts jauns nosaukums – “Atteikšanās no personīgās atbildības”.

Iegūtie rezultāti psiholoģiskās izvairīšanās apakšskalai $\alpha = 0,81$. “Atteikšanās no personīgās atbildības” apakšskalai $\alpha = 0,84$. “Garīgumā pamatota vairīšanās” apakšskalai $\alpha = 0,75$ un kopējais garīgumā pamatotas vairīšanās skalas $\alpha = 0,88$.

Ar detalizētāku psihometrisko rādītāju izklāstu var iepazīties Evelīnas Laškovas bakalaura darbā “Garīgā apvedceļa skalas adaptācija latviešu valodā”(2023).

Informācija sagatavota RSU Psiholoģijas laboratorijā.

Ja Jums rodas jautājumi par šo aprakstu, interesē RSU adaptētie vai izveidotie instrumenti, to pieejamība, izmantošanas iespējas, kā arī rodas jebkuri jautājumi saistībā ar testu un aptauju reģistru, sazinieties ar Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgo kontaktpersonu. Kontaktinformāciju meklējiet reģistra mājas lapā: <https://www.rsu.lv/psihologijas-laboratorija/testu-aptauju-registrs>